

Р е ц е н з и я

На дисертационен труд – „Технико-тактически профил на стила кроул при плувци от световния елит” за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” на гл. ас. Румен Иванов Йосифов от катедра „Водни спортове” – НСА „Васил Левски”.

Рецензент : Проф. Константин Жалов

Докторатът е представен на 189 машинописни страници и съдържа 35 таблици и 65 фигури. Трудът завършва с обемисто приложение от 40 страници, съдържащо изключително много ценни данни от извършените проучвания във връзка с дисертацията.

Литературният обзор е изготвен и представен професионално, като засяга и изяснява подробно всички въпроси, свързани с дисертациония труд. В обзора са дадени изключително интересни, нови и ценни сведения : за развитието на техниката в исторически план, за взаимовръзките между интегралните технически параметри и за проблемите, свързани със състезателната дейност и тактиката на плувеца.

Румен Йосифов е проследил последните авторитетни публикации, третиращи проблемите на високото спортно майсторство в плувния спорт. В тях той открива нови данни за отношенията между скорост, темп, крачка и преодоляване на умората във финалните участъци на дистанцията и въз основа на тях е изградил своята работна хипотеза.

Цел на труда е изследване на съвременната технико-тактическа характеристика на стила „кроул“, базирана на интегралните технически параметри – темп, крачка, скорост, тактика и резултатите на дисциплините 50,100,200,400 и 1500 м. при плувци от световния елит.

За разрешаване на основната цел са поставени и успешно разрешени 6 основни задачи :

- развитие и анализ на световните рекорди;
- сравнение нивото на спортните резултати;
- изследване на приложените методики за състезателна дейност;
- изследване на интегралните технически параметри;
- изследване взаимовръзката между спортните резултати и състезателната дейност;
- анализ на тактиката при преодоляване на дистанцията.

Изследвани са официалните протоколи от три Олимпийски игри / Барселона 1992 г., Сидни 2000 г. и Атина 2004 г./ и от 4 световни първенства /

Пърт 1998 г., Барселона 2003 г., Монреал 2005 г. и Рим 2009 г./.

При изследванията и анализа са взети данни за техническите параметри на внушителен брой плувци – 295 случая /динамика на скорост, темп и крачка/, 384 случая /тактика на пробягване/ и 455 случая /за отделните компоненти/.

Взети и изследвани са технически и спортни показатели на 1134 висококвалифицирани плувци и са открити неизвестни до сега показатели.

За обработка на данните са използвани следните статистически методи: вариационен и корелационен анализ и проверка на хипотези.

След щателната статистическа обработка на огромния събран материал се доказва, че изводите са достоверни и дават пълна картина на моментното състояние на световния плуven елит.

Докторантът е събрал изключително ценна научна информация за най-изявените плувци, оставили трайна диря в плуването като : Александър Попов, Мат Бионди, Питър Ван де Хутенбанд, Ян Торп, Ален Бернар и др.

Йосифов прави задълбочен и обстоен анализ на дисциплините : 50,100,200,400 и 1500 метра.

Открити са нови неизвестни до сега моменти в техниката и тактиката в плувния спорт, а голяма част от тях могат да се смятат и като приноси за теорията и методиката на спортната тренировка.

Те са много, но ще се спра на най-значимите :

- темпа в първата част на дистанцията при 50 м е 58-60 ц/мин, а през втората част той спада до 55-63 ц/мин.

- при 50 м. е значителна връзката между спортния резултат и времето на вторите 25 метра.

- при 100 м. най-добри резултати се постигат при разлика между времената на първата и втората половина на дистанцията от 7 до 15 %.

- при 200 м. съществува значима зависимост на резултата от дистанционната скорост на четвъртите, първите, третите и седмите 25 метра и време на първите 50 метра.

- при 400 м. скоростта спада през първата половина и се увеличава през втората. Най-голяма е зависимостта на резултата е от времената на втората половина от дистанцията, петите и шестите 50 метра.

- при 1500 м. резултатът зависи в голяма степен от времената в зоната на 300-1300 метра.

Давам висока оценка на параграфите, свързани с анализиране при отделните дисциплини : развитието на световните рекорди, динамиката на интегралните технически параметри и анализът на тактиката за преодоляване на дистанцията.

Изводите напълно отразяват извършената обемиста дейност и направеният анализ на получените резултати.

Не съм доволен от кратките и лаконични препоръки, представени в доктората.

Извършеният всестранен анализ предполага много по конкретни напътствия, насочени към усъвършенстването на тренировъчния процес. Откритите и анализирани нови моменти в доктората и наличието на богат информационен масив са много ценни за внедряване в практиката.

Поради това, предлагам на Румен Йосифов да подготви и издаде методично ръководство, в което да даде напътствия и съвети за ръководенето и управлението на тренировъчния процес. Той има успешен опит като спортен педагог-треньор и като член на треньорския съвет към БФПС.

Предлагам обемистия и много ценен материал от приложението на дисертацията да се предаде в „Българската федерацията по плуване“, за да бъде изпратен в клубовете по плуване в страната.

Дисертационният труд е много добре оформен, написан на литературен български език.

Прави добро впечатление, че голяма част от ползваната литература 124 труда – (37.9 %) са публикации от последните 10 години.

Дисертационният труд е приет и насочен от катедра „Водни спортове“ за официална защита.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Представеният труд има качества на завършен докторат, темата е дисертабилна и е разработена на високо професионално ниво. Има подчертани научни проноси за теорията и практиката на високото спортно майсторство и за развитие на елитния плувен спорт.

С убеденост предлагам на членовете на Уважаемото научно жури да присъди на Румен Иванов Йосифов – образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка.

Рецензент :

/ Проф Константин Жалов /

София 5 август 2016 г.